
SAĞLIK KURULTAYI — 79 YÜRÜTME KURULU ADINA DR. CUMHUR ERTEKİN'İN KONUŞMASI

Sayın Konuklar, değerli Meslekdaşlarım,

Sizlerle «Sağlık Kurultayı-79»un Yürütme Kurulu adına konuşacağım. 4 yıllık bir süredir Tabip Odası yönetiminde bulunan bir meslekdaşınız olarak ve yine 4 yıldan beri yapılagelmekte olan sağlık haftaları ve sağlık kurultaylarını oldukça yakından izleyen bir tabip odası mensubu olarak bu haftalar ve kurultayların anlamını bir kez daha vurgulamayı bir görev bilmekteyiz. Şunu kabul etmek gerekiyor ki; bundan 4 yıl öncesine dek 14 Mart günleri gündüz bir toplantı ve akşam bir balo ile geçirtilirdi. Tabip odaları yönetimlerinin bunun dışında önemli bir etkinliği olduğunu hatırlamıyorum. Tabip Odası örgütleri ile tabipler arasında ve de daha önemlisi halk ve halkın sağlık sorunları arasında ilgisizlik, kopukluk ve yaklaşım eksikliği neredeyse geleneksel bir tutum haline gelmişti.

Oysa son 4 yılda neler oldu ve tabip odaları ne şekilde bir değişim gösterdi? Şimdi bunu genelde görmeğe çalışalım. Son 4 yıldır özellikle 3 büyük ilimiz başta olmak üzere, tabip odası yönetimleri bambaşka bir anlayış ve çalışma temposu içine girdiler. Son 4 yılın yönetimleri herşeyden önce meslek topluluğu olarak hekimlerin sorunlarını ülkenin sağlık sorunlarından ve daha da önemlisi ülkenin sosyo-ekonomik yapısından soyutlanamayacağını biliyorlardı. Ve çalışma ilkelerini bu genel doğru üzerine yerleştirdiler. Böylece son 4 yıldır, tabip odaları kendi kısıtlı olanakları içinde, ülkemizin sağlık sorunlarını inceleme, araştırma, derleme ve sınıflandırmayı bir görev bildi.

Aslında ülke gerçekleri ve ilişkili sağlık sorunları yeniden kefedilmiyordu. Ama, burada sağlıklı çözüm yollarının araştırılması ve bu çözümlerin halkımıza mal edilmesi gerekiyordu. Bu arayış, inceleme ve özverili çalışmalar, çözümde sosyal hekimlik anlayışının temel kurallarını benimsememiz ve bu doğrultuda savaşımlar vermemiz sonucunu getirdi. Halkımız için bu anlayış ve çizgide uğraş vermek ilerici-yurtsever hekimlerin görevi olarak benimsendi, uğraş verildi, veriliyor ve sonuna dek verilecektir.

İlerici-yurtsever yönetimler, ilerici aydınlar ve bilim adamları ile elele vererek sağlık sorunlarını irdeledi, somut çözüm yollarını önerdi ve bunun iktidarlara ve halkımıza maledilmesi için gereken tüm yollara başvurdu.

İlk olarak kabul ettirilen kavram artık 14 Mart'ların bir Tıp bayramı olamayacağı idi. Ülkemizde doğan her 1000 bebekten 153'ü yok yere ölüyorsa, her 1000 doğumda 13 anne telef oluyorsa, verem ve sıtma toplumu tehdit edici boyutlarını koruyorsa, çevre sağlığı koşulları kötü ise, kişi başına yılda yalnızca 12 kilo et düşüyorsa ve buna karşılık sağlık hizmetleri çarpık liberal hekimlik düzeninde bir ticaret metaı olarak kullanılıyorsa; artık böyle bir ortamda görev yapan tabip odaları ve hekimlerin sadece balo düzenlemeye, meslekî sohbetler yapmağa, basit muayenehane sorunları ile uğraşmağa hiçbir haklı ve yeterli nedeni olamazdı.

Artık sonuna dek bu çarpık liberal sağlık hizmetleri uygulaması ve getirdiği sorunlarla mücadele etmek kaçınılmaz bir ödevdi. Gündemde olan konu yoksul halk yığınlarının sağlık sorunları idi. Elimizden geldiğince bunun savaşımı yapıldı. Sağlık haftaları ve sağlık kurultayları bu savaşımın bilimsel ve halka dönük potasını teşkil etti. Bu sağlık haftaları ve kurultaylar tam süre yasası, sosyalizasyon, eğitim, toplum ve çevre sağlığı konularında somut gelişmelerin tetiğini çektiler. Tabip odası örgütleri, tıp fakülteleri ve diğer kuruluşların aydın, ilerici-yurtsever kesimleri ile işbirliği yaparak, bugünkü sözü geçen, ağırlığı olan, kamu oyu yaratan ve siyasal iktidarların ve egemen sınıfların kabul etme zorunluluğunda kaldığı, saygın ve etkin meslek odaları haline dönüştü. Yineliyorum, bu dönüşümde, bilimsel yöntemlerle hazırlanmış halkın yararına ve kabulüne yönelik, sağlık haftaları ve kurultayların rolü çok büyük olmuştur.

Kuşkusuz böyle bir çalışma temposu içinde, ülkenin sağlık sorunlarının bilimsel yöntemlerle irdelenmesi ve radikal çözümlerin getirilmesi bazı çıkar çevrelerini ürkütecek, rahatsız edecektir. Nitekim tabip odası örgütlerinin etkinliği artıkça, o oranda tepkiler oluşmağa başladı. **En basitinden politika yaptığımız söylendi. Evet yaptığımız bir politika idi. Tabip örgütleri; bütçeden sağlık hizmetlerine ayrılan % 3.5 oranındaki payın artırılmasını, sosyalizasyonun getirilmesini, tam süre yasasını savunuyorsa elbette politika yapmış oluyordu. Elbette sağlık sorunları ve çözüm yollarını günlük politika ile uğraşanların çıkarıcı davranışlarına bırakmıyacaktı. Elbette hekimlerimiz sırça sarayı içinde; herşeyden, toplumdaki soyutlanmış olarak kalamazdı. Ve kalmadı. Böylece bugünkü sağlık kurultaylarında tartışılan konuların düzeyine gelindi.**

Sayın konuklar ve meslekdaşlarım,

Bu yılki sağlık kurultayı ve tartışılacak konular özel bir anlam taşımaktadır. Bilindiği gibi 1979 yılı Birleşmiş Milletler Örgütü tarafından uluslararası «Çocuk Yılı» olarak ilân edilmiştir. Bu nedenle sağlık kurultayımızda ana ve çocuk sağlığı serbest bildirilerimizde ön-

celik taşıyan bir kısım olarak ele alınmaktadır. Yarının büyüklerinin sağlık sorunlarına ilişkin konular ve acı istatistikler bir kez daha kurultayda dile getirilecek ve 1979 dünya çocuk yılına alınımızın akı ile girdiğimizi söylemek pek olanak içinde olamayacaktır. Ama getirilecek olan bilimsel veriler ve çözümlerle katkıda bulunabileceğimiz inancını taşıyoruz.

Kurultayın en önemli konularından birisi de ulusal sağlık politikasıdır. Ülkemiz sağlık sorunlarına önemli devinim kazandıran tam-gün yasasının gerçekleştirilmesi yanısıra sosyalleştirmenin gündemde olması ve bu konuların değişik yönlerinin tartışılması «Sağlık Kurultayı-79»u karakterize eden önemli yönlerden birisi olacaktır. Tam-süre yasası ve sosyalizasyon doğrudan hekimlerimizi ve diğer sağlık personelini ücretli ve emeğini satan meslek grupları haline getirmektedir. Hekimler artık yalnızca aydın ve yurtsever kişiler olarak değil; işlevleri gereği kafa ve kol emekçileri haline dönüşmektedir. Bunun doğal sonucu olarak pek yakında tüm sağlık emekçilerinin sendikal hakları da gündeme gelecektir. İşte bu konuda kurultayın belirleyici temel konularından biri olarak tartışılacaktır. Bunlar dışında programdan da çok iyi bilindiği gibi, eğitim konusu, kitle haberleşme araçları ve halk sağlığı konuları da tartışılacaktır. Kurultayda kristalize olmuş somut ve yararlı sonuçların çıkacağına inanıyoruz.

Sayın konuklar ve meslekdaşlarım,

Sizlere kurultayımızın hazırlıkları hakkında bazı bilgiler vermek isterim.

T.T.B. Merkez Konseyi adına Yürütme Kurulumuz «Sağlık Kurultayı-79»u görev olarak üzerine aldığından bu yana 5.5 aylık bir sürede yoğun ve özverili bir çalışma içine girmiş ve şöyle bir program ve aktivite içinde bugünlere gelmiştir.

T.T.B. Merkez Konseyi ile sıkı bir işbirliği yaparak kurultayın bilimsel ve sosyal içeriği konusunda genel çizgileri ve çalışma planını hazırlamıştır.

Kurultayın bilimsel konularını saptamak, içeriğini yönlendirmek ve genel eğilimi ölçmek üzere ülkemiz Tıp Fakültelerinin seçkin bilim adamlarına anketler göndermiştir. Kuşkusuz zaman azlığı nedeni ile bu anket daha çok kadın-doğum, pediatri, toplum sağlığı, halk sağlığı ve hijyen dalı mensuplarına ağırlık verilerek hazırlanmıştır. Elde edilen anketler değerlendirilerek panel konuları ve serbest bildirilerin ağırlıklı konuları böylece saptanmıştır.

Panel konularında konuşmacıların saptanmasında ise örgüt temsilciliği ilkesine özen gösterilmiştir. Şöyle ki; her panel konusu ile doğrudan ilişkili tüm kuruluşlardan resmen temsilci istenmiş ve katılmayı kabul eden kuruluşlar temsilci adlarını vermişler ve daha son-

ra moderatörlerle temsilciler arasında koordinasyon sağlanmıştır. Örneğin kitle haberleşme araçları ve halk sağlığı panelinde tabip odası örgütleri yanısıra TRT ve en çok satışı olan 5 büyük gazeteden temsilci istenmiş ve yanıt verebilenlerin temsilcileri katılmıştır. Örneğin, yine tüm sağlık personelinin sendikal hakları konusunda 3 bakanlık, 2 büyük işçi sendikası, TÜS-DER ve T.T.B. Merkez Örgütlerinden alınabilen yanıtlar ve temsilcilere göre panelistler belli olmuştur.

Serbest bildirilerle, yaptığımız kısa anket ve soruşturma 2 konunun öncelik taşıması sonucunu getirmiştir. Bunlardan birincisi ana-çocuk sağlığı, diğeri tıpta uzmanlık eğitimidir. Nitekim programda da göreceğimiz gibi, 67 serbest bildirden 28'i ana-çocuk sağlığı ile, 15'i de eğitim sorunları ile ilgilidir. Geri kalan 24 serbest bildirin çoğunluğu da sağlık politikası, toplum sağlığı, çevre sağlığı, beslenme ve işçi sağlığı gibi konulardan oluşmaktadır. 67 serbest bildirin yarısından fazlası İstanbul, Ankara, Eskişehir, Adana ve Bursa gibi illerimizin Tıp Fakültelerinden, tabip odaları araştırma bürolarından gelmektedir. Bu kurultayda dikkati çeken bir özellik de serbest bildiri-lerde ve özellikle eğitim konularında bilim adamlarımızın yanısıra, tıp öğrencilerimizin ve tabip odalarının örgütlerinin araştırmalarının ya birlikte ya da ayrı ayrı getirmiş olmalarıdır. Ancak genel tartışmalar öğretici hekim, öğrenen hekim ve tıp öğrencilerinin tartışmalarının aynı pota içinde toplanmasına ve sonuçların daha yararlı bir şekilde el birliği, gönül birliği ile kristalize olmasına yol açacaktır. Ana-çocuk sağlığı konusundaki bildirilerin çokluğu nedeni ile 17 Mart Cumartesi günü tümü ile bu konuya ayrılmıştır.

Serbest bildirilere katılımın önceden saptadığımızdan çok daha fazlasına ulaşması bizleri çok mutlu etmiştir. Ancak bu durum karşısında bazı kısıtlamalar getirmeyi zorunlu bulduk. Bilimsel danışma kurulumuzun 2 Mart 1979 daki toplantısında önerildiği şekilde bildiri süresini 15 dakikadan 10 dakikaya indirme ve aynı konudaki 4-6 bildirden sonra genel bir tartışma açılması zorunluluğu doğdu. Sayın oturma başkanları ve bildiri sahiplerinin bu kurallara uymasını önemle rica edeceğiz. Bu şekilde programda zaman kaymaları ve karışıklıklar, çakışmalar önlenilecektir.

«Sağlık Kurultayı-79»un basılı duyurularını 2 kez 2 ayrı zamanda yapabildik. Ayrıca, TRT ve Basın kanalı ile de sizlere ulaşmağa çalıştık. Değişik Üniversite, sağlık ve meslek örgütleri kanalı ile de tüm hekimlere hazırlıklarımızı duyurmak için çaba gösterdik. Hepimizin olan bu kurultaya gösterilen rağbetten anlaşılacağı gibi, duyurularımızın etkisinin olduğunu sanıyoruz.

Serbest bildirilerin 250 kelimeyi aşmayan özetlerini de sayın araştırmacılarından istemiştik. Ancak serbest bildiri özetleri kitapçığında

göreceğimiz gibi, Mart ayının ilk haftası içine kadar elimize ulaşamamış bildirilerin özeti bu kitapçıya geçemedi. Bunun yanısıra, bazı bildirimler de tam metin halinde gönderilmişti ve özeti yoktu. Ya da bazı bildiri özetleri 250 kelimenin çok üzerinde idi. Bu nedenle aramızdan seçilmiş bir redaksiyon komitesi de bildirimlerin ya da bildiri özetlerini kısaltarak baskıya vermek durumunda kaldı. Bu zorunluluktan ve bu nedenle olası yaptığımız kısaltma hatalarından dolayı sizlerden özür diler, anlayışla karşılanacağını umarız.

Kurultay Yürütme Kurulu bilimsel programın hazırlanması yanısıra sosyal, kültürel ve sanatsal etkinlikleri de doğal olarak üstlenmiştir. Uluslararası nitelikte «Çocuk Hakları ve Çocuk Sağlığı» konulu bir karikatür yarışma ve sergisi düzenlenmiş bulunmaktadır. Bu sergiye 10 ülkeyi temsilen 128 karikatür katılmaktadır. Serginin gerçekleşmesinde Karikatürcüler Derneği ile işbirliği yapılmıştır. Ulusal nitelikte «Ana ve Çocuk Sağlığı» konulu bir fotoğraf yarışma ve sergisi de yine kurulumuzca düzenlenmiştir ve şu anda sergilenmektedir.

Geçtiğimiz Pazar günü kurultay etkinlikleri içinde Kültürpark'ta 2. Halk Koşusu düzenlenmiş ve başarı ile tamamlanmıştır. Kitle sporunun önemini vurgulayan bu etkinlik, Amatör Sporcular Derneği'nin işbirliği ile oluşturulmuştur.

Kurultayımızı 18 Mart Pazar günü akşamı bir Halk Gecesi ile noktalayacağız. Bu etkinlik, Bornova'da halka açık olarak yapılacak çevre sağlığı sorunları, sanatsal etkinlikler ile birlikte sunulacaktır.

Halkımızın sağlık sorunlarının ve bunlara getirilecek çözümleri böylece değişik sanatsal ve kültürel faaliyetlerle anlatmağa çalıştık, çalışıyoruz, çalışacağız.

Gerek sağlık kurultayının duyurulması ve kamuya maledilmesi ve gerekse halkımızın sağlık sorunlarını ve çözümlerini dile getiren 7 ayrı tipte afiş hazırladık. Ve her biri aynı zamanda birer sanat ürünü olan bu afişlerden 5000 kadarını İzmir, Bornova ve Karşıyaka'da halkımızın görebileceği yerlerde hekimi, tıp öğrencisi ve sağlık personeli ile birlikte afişledik. Sağlık kurultayının asıl görevi olan sağlık sorunlarını bilimsel yöntemlerle çözümlene yanısıra bunları halkın yararına sunmada bu afişlerin önemli bir köprü ödevini üstlenmiş olacaklarına inanmaktayız.

Kurultay süresinde ağır bilimsel çalışmaların yorgunluğunu atmak ve değişik illerden gelmiş katılımcıların kaynaşmasını sağlamak ve de sorunları ikili üçlü gruplar halinde tartışma fırsatı verebilmek için balomuz ve kokteylimiz sizlere açık bulunacaktır.

Bir başka noktaya değinmek isterim. Tabip odaları örgütlerinde çalışanlar, odaların gelirlerinin ne denli sınırlı olduğunu çok iyi bilirler. Bizlere başta Sağlık Bakanlığı ve İzmir Belediyesi olmak üzere,

diğer tabip odası örgütleri gerçekten özverili katkılarda bulundular. Sizlere ve topluma lâyük bir kurultay yapılabilmesi için tüm çabalarımıza rağmen, karşımıza hep para sorunları çıktı. Ve harcamalarımız malî kapasitemizin çok üzerine yükseldi. Hiçbir özel kuruluştan da malî destek almak istemediğimiz için kendi olanaklarımızın sonuna dek dayandık. Biz istiyorduk ki, kurultay herkese açık ve ödentsiz olsun. Buna rağmen, harcamaları karşılayabilmek için kongre dokümanı alanları sınırlı kalmak üzere, belirli ve ılımlı bir ödentiyi koymak zorunluluğu doğdu. Bunu sizlere yüklediğimiz için özür diler anlayışla karşılanacağını umarız.

Takriben 6 aya yakın bir zamandan beri gerek Yürütme Kurulumuz ve gerekse bizimle kenetlenmiş olan genç hekim arkadaşlarımız, tıp öğrencileri ve TÜS-DER'li arkadaşlarımız, geceli gündüzlü özveri içinde çalıştılar. Türlü parasal güçlüklerle rağmen bugünlere kadar gelebildik. Kendi olanaklarımız içinde yapabileceğimiz en iyisini kurultay örgütümüz biyolojik kapasitesinin en son sınırına dayanarak hazırladı. Eğer biz bu kurultayda başarılı ve yararlı olabildi isek, bunun onurunu kurultaya katılan tüm tabip örgütleri ile ve tüm meslektaşlarla paylaşmak isteriz. Buna karşılık tüm iyi niyetimize rağmen, olabilen aksaklıkların sorumluluğunu Yürütme Kurulumuz kabullenmeğe hazırdır.

Sizlere başarılı kurultay çalışmalarını diler ve tümünüzü dostça selâmlarım.

● **ÇOCUK HAKLARI VE ÇOCUK SAĞLIĞI
ULUSLARARASI KARİKATÜR YARIŞMASI**

● **ANA - ÇOCUK SAĞLIĞI
FOTOĞRAF YARIŞMASI**

**7.Nisan.1979'dan itibaren 20 gün süre ile Karikatür
Müzesi'nde Sergilenecektir.
Bekliyoruz.**

**Adres : Karikatürcüler Derneği, Karikatür Müzesi,
Tepebaşı - İstanbul**